

Narva linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine

Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu

Töö nr 21004100

Tartu 2023

Ingrid Vinn
KSH projektijuht

Jaak Järvekülg
KSH juhtekspert

Sisukord

SISSEJUHATUS	5
1 ALTERNATIIVSED ARENGUSTENAARIUMID	6
2 PLANEERINGULAHENDUSE ELLUVIIMISEGA KAASNEV KESKKONNAMÕJU	8
2.1 Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale	8
2.2 Mõju looduskeskkonnale ja kaitstavatele loodusobjektidele	10
2.2.1 Natura hindamine	10
2.2.2 Kaitstavad loodusobjektid.....	15
2.2.3 Roheline võrgustik	16
2.3 Mõju pinnasele ja veekvaliteedile.....	19
2.4 Mõju müra tekkele	23
2.5 Mõju õhukvaliteedile	27
2.6 Kliimamuutustega seotud mõju	28
2.7 Mõju kultuuripärandile ja maastikele	29
2.8 Jäätmeteke	29
KOKKUVÕTE	31

SISSEJUHATUS

Käesolevas dokumendis on esitatud Narva linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu. **Eelnõu on vormistatud samaaegselt üldplaneeringu lahenduse eelnõu koostamisega ning kajastab keskkonnamõjudega arvestamist üldplaneeringu lahenduse eelnõu etapis.** KSH on läbi viidud planeeringulahenduse väljatöötamisega tihedalt lõimitult. Mõjude hindamise töögrupp on osalenud planeeringu töörühmade töös ja lahenduse väljatöötamise aruteludel. Seetõttu on mõjude hindamise sisendiga jooksvalt arvestatud juba ka üldplaneeringu eelnõu väljatöötamise käigus. (Käesolevas eelnõus sisaldub muuhulgas ka ülevaade, kuidas KSH ettepanekutega on planeeringu lahenduse eelnõu välja töötamisel juba arvestatud.)

KSH aruande eelnõu on üles ehitatud võttes arvesse KeHJS seaduse § 40 esitatud nõudeid. Eelnõu lisaks on planeeringu lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse dokument (edaspidi VTK). VTK sisaldab muuhulgas mõjutatava keskkonna ülevaadet ja seoseid asjakohaste arengudokumentidega. **Käesolevat aruande eelnõud täiendatakse edasise planeerimisprotsessi raames.**

Mõjude hindamine lähtub hinnatava strateegilise arengudokumendi täpsusastmest. Linna kui terviku ruumilist arengut pikas plaanis suunava üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad üldjuhul kaudsed ja pikaajaliselt avalduvad mõjud. Kuna üldplaneeringus käsitletakse väga mitmeid teemavaldkondi, on oluline tähelepanu pöörata mõjude omavahelistele seostele ja kumulatiivsusele.

Käesolevas aruande eelnõu dokumendis antakse ülevaade alternatiivsete arengustsenaariumite võrdlusest (ptk 1), KSH sisendist planeeringulahenduse väljatöötamisel ja eeldatavalt kaasnevatest keskkonnamõjudest (ptk 2). Vajadusel tehakse täiendavaid ettepanekuid soodsate mõjude võimendamiseks või ebasoodsa mõju leevendamiseks.

Üldplaneeringu materjale ja valmivaid lahendusi on planeerimise protsessi jooksul kuvatud (ja kuvatakse ka peale kehtestamist) mh veebipõhises kaardirakenduses: <https://hendrikson.ee/maps/Narva-linn/kaardirakendus.html> .

1 ALTERNATIIVSED ARENGUSTSENAARIUMID

Narva üldplaneeringu koostamata jätmise ehk KSH mõistes 0-alternatiiv tähendaks, et kehtima jääb 2013. a kehtestatud üldplaneering. Kuid muutunud ootused elukeskkonna kujundamisele ning muudatused õigusruumis tingivad uue üldplaneeringu koostamise vajaduse, mistõttu linna arengu seisukohast ei ole Narva üldplaneeringu koostamata jätmise vastuvõetav lahendus. Seetõttu 0-alternatiivi KSH-s realistliku alternatiivina ei käsitleta

Kuna Narva on kahaneva rahvastikuga linn, on vaja edasises ruumilises planeerimises arvestada kahanemisest tulenevate muutustega ning püüda neid suunata viisil, mis tagaks võimalikult kvaliteetse elukeskkonna linna elanikele. Sellest tulenevalt analüüsiti planeeringu koostamisel ja KSH läbiviimisel kahte võimalikku kahanemise stsenaariumit:

1. suunamata kahanemisega kohanemine – linnaruumi tühjenemise mustreid ei suunata;
2. suunatud kahanemisega kohanemine – linnaruumi tühjenemise mustreid püütakse suunata linna poolsete otsustega.

Suunamata kahanemine ehk alternatiiv 1 tähendab, et otseselt ei võeta mitte midagi ette ja jätkatakse olemasolevate praktikatega. Tekkiv linnaruum on seetõttu hõre, tühjenevad hooned tekivad ainult inimeste omaalgatuslike või loomulike protsesside tulemusel. Linna ruumiline tihedus väheneb, küll aga jääb linnaruum pikaks ajaks sama ulatuslikuks, kui linna maksimaalse elanike arvu ajal. Kahaneva elanike ja sellest tulenevalt sissetulekute tingimustes on linnal keeruline tagada kogu territooriumil kvaliteetset linnaruumi, aga ka linnaelanike vajadustele vastavate teenuste pakkumist.

Suunatud kahanemise ehk alternatiiv 2 stsenaariumiga püütakse ruumilist arengut suunata kahanemisega arvestavalt. Ruumiotsuste langetamise eelselt mõeldakse läbi hõrenemise mustrid, st vajalikke teenuseid ja arendustegevusi ei kavandata oluliselt kahanevasse piirkonda. Aktiivsem tegevus ja investeringud suunatakse linna keskossa, säilitades linnaruumi kompaktsuse ja vähendades sundliikumise vajadust.

Mõlema stsenaariumi puhul kahaneb Narva elanike arv aastaks 2035 praegusest 54 000 elanikult 45 000 elanikuni. Kuna praegu on rahvastiku vähenemise kiirus ca 1100 inimest aastas, siis peab ka 45 000 elaniku linnas säilitamiseks ette võtma läbimõeldud tegevusi.

Tabel 1. Alternatiivsete arengustsenaariumite võrdlus

Suunamata kahanemisega kohanemise stsenaariumi mõjud	Suunatud kahanemisega kohanemise stsenaariumi mõjud
Hüljatud linnaruumi osakaalu suurenemine suurendab väljarännet.	Kvaliteetse linnaruumiga piirkondadel hea maine, soodustab elanike püsimist.
Hõre linnaruum – autostumise suurenemine, ühistranspordi pakkumise vähenemine (liinide ülalpidamine ei ole tasuv), infrastruktuuri suured ülalpidamise kulud.	Kompaktne linnaruum – kulude kokkuhoid, hüljatud linnaruumi vähendamine. Otstarbekam ressursikasutus.
Väga madalad kinnisvara hinnad – remontimine ja ehitamine ei tasu ära.	Kõrgemad kinnisvara hinnad.

Autostumise tõttu suureneb ebasoodne mõju õhukvaliteedile, kaasneb müra. Suurema autostumise ja ebaefektiivsema taristu tõttu ka suurem mõju kliimale.	15 min linna võimalikkus – autokasutamise vajaduse minimeerimine. Ühistranspordi kasutamise võimalus vähendab autostumise ebasoodsat mõju õhukvaliteedile. Väiksema autostumise ja efektiivsema taristu tõttu ka väiksem mõju kliimale (kasvuhoonegaaside heide).
Elamispindade hülgamine ei toimu kontrollitult, mistõttu võib kasutuseta jääda suhteliselt heas seisukorras hooneid samal ajal kui kasutusel on hooned, mis vajavad renoveerimiseks suuremaid ressursse.	Väheneva investeerimisvõimaluste juures maksimaalne kasu – investeeringud ei ole linnaruumis hajutatud.
Joogiveekvaliteedi võimalik langus – piirkondades, kus puhta vee torustikus liigub vesi aeglaselt, on suurem bakteriaalse reostuse tekke oht.	Kvaliteetse veevarustuse tagamine on lihtsam ja odavam.
Olenevalt vabaneva linnaruumi edasisest kasutusest nt haljasala hooldustasemest, võib kasvada linnas looduslik mitmekesisus.	Olenevalt vabaneva linnaruumi edasisest kasutusest nt haljasala hooldustasemest, võib kasvada linnas looduslik mitmekesisus

Üldplaneeringu juhtkomisjoni otsusega (11.08.2022) võeti planeeringulahenduse kujundamise aluseks suunatud kahanemisega kohanemise stsenaarium, kuna selle elluviimisega kaasneb oluliselt vähem ebasoodsaid mõjusid. Suunatud kahanemist mõistetakse seejuures kui protsessi, mille käigus linna juhtimisel ja ruumi mõjutavate otsuste tegemisel arvestatakse linna ruumilise kokku tõmbamise vajadust. Lisaks erinevatele valdkondlikele otsustele, mida lähiaastatel seoses kahanemisega linnal teha tuleb (nt haridusvõrgu optimeerimine, munitsipaalkorterite pakkumine jm), pakutakse võimalusel elanikele ka ümberasustamise võimalusi.

Suunatud kahanemisega kohanemise stsenaariumi elluviimiseks määratakse Narva üldplaneeringuga linna eelisarendatav piirkond, kuhu väheneva eelarve tingimustes suunatakse avalikke investeeringuid (nt avalikku ruumi parendamisse, linnahaljastusse, hoonete renoveerimisse ning uushoonestuse rajamisse).

2 PLANEERINGULAHENDUSE ELLUVIIMISEGA KAASNEV KESKKONNAMÕJU

Narva üldplaneeringu KSH raames hinnati mõjusid lähtudes KeHJS § 40 lg 4 nõuetest. Järgnevates peatükkides käsitletakse täpsemalt neid mõjusid, mis on käesoleva üldplaneeringu ja KSH kontekstis asjakohased.

Üldplaneering on pikaajaline arengudokument ja planeeringulahenduse elluviimisega kaasnevad mõjud avalduvad üldjuhul kaudselt ja pikaajaliselt. Üldplaneeringu realiseerimisel on soodne kumulatiivne mõju linna üldisele arengule eelkõige kvaliteetse linnaruumi ning valikuvõimalusi pakuva elu- ja töökeskkonna loomise läbi. Oluliste ebasoodsate kumulatiivsete mõjude ilmumist üldplaneeringu kontekstis ette näha pole.

Samuti ei ole ette näha Narva linna üldplaneeringu elluviimisel olulise piiriülese mõju avaldumist KeHJS § 30 kontekstis.

Järgnevates peatükkides antakse detailsem hinnang kaasnevate mõjude kohta.

2.1 Mõju inimese tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale

Mõju inimese tervisele, sotsiaalsete vajadustele ja varadele hinnati peamiselt linnaruumilise kvaliteedi muutumise kaudu. Mõju tervisele avaldub ka läbi müra ja õhukvaliteedi muutuste, mida hinnati vastavalt peatükkides 2.4 ja 2.5. Hinnati ka puhkevajaduste ja sotsiaalsete jm teenuste kättesaadavust nt kergliiklusteede võrgustiku sidususe kaudu, mh pöörati tähelepanu ka ligipääsetavusele. Üldplaneeringuga sätestati ka üldised tingimused ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete kavandamiseks (mida ei määratletud olulise ruumilise mõjuga ehitise Vabariigi Valitsuse 01.10.2015 määruse nr 102 „Olulise ruumilise mõjuga ehitiste nimekirja“ järgi), sh kaaluti detailplaneeringu kohustust.

Narva sotsiaalset keskkonda mõjutab lähikümnenditel enim nii rahvastiku kahanemine kui ka vananemine. Viimasel kümnendil on elanikkond kahanenud ca 900 inimese võrra aastas. 2022. aasta alguses elas Narvas ca 54 000 elanikku. Elanikkonna kahanemine on tulenenud suures osas väljarändest, mida on tugevalt mõjutanud lisaks üldistele trendidele taasiseseisvumisajal toimunud majanduslikud ümberkorraldused (suurtööstuste sulgemine ning sellest tulenevalt tööhõive vähenemine). Täna iseloomustab Narvat nooremapoolsete tööealiste inimeste väljaränne (20–34 aastased), madal iive ning eakate osakaalu kasv. Kahanemise ebasoodsad mõjud ei ole linnaruumis veel väga märgatavad, kuna nt tühjade eluruumide arv ei ole linnas veel väga suur – hinnanguliselt ca 7% . Samas on lähikümnenditel sisserände puudumisel oodata eakate suure osakaalu tõttu kahanemise kiirenemist ning sellega seotult ka tühjade eluruumide kasvu. Nii on oht, et Narvas suureneb nii hüljatud linnaruumi kui ka heitunud inimeste osakaal, aga ka nt kuritegevuse oht jne. KSH hinnangul ei ole võimalik seega praeguste arengute jätkumisel tagada elanike heaolu, ohustatud on nii inimeste tervis aga ka varade väärtus.

Mõju hindamine

KSH hinnangul on kahanevas linnas elukeskkonna kvaliteedi ning sellega seotult inimeste tervise aga ka varade väärtuse tagamiseks vajalik kahanemisest tulenevaid mõjusid leevendada. Seda vajadust tunnustatakse ka üldplaneeringus, mis on vastavalt Narva arengustrateegiale 2035 seadnud eesmärgiks kahanemise pidurdamise, nii et aastal 2035 ei oleks Narvas vähem kui 45 000 elanikku.

Kahanevates või varem kahenenud linnades tehtud uuringud näitavad, et linnade kasvule pööramisel on mõned olulised faktorid, mida linna arengu edukaks suunamiseks samaaegselt kasutada tuleks. Kuigi Narva ei sea eesmärgiks linna kahanemisest kasvule pöörata, on KSH hinnangul siiski oluline ka kahanemise pidurdamiseks samu põhimõtteid rakendada. Oluline on seejuures, et ruumiline

planeerimine ja üldplaneering kui ruumilise planeerimise strateegiline tööriist, peavad nende põhimõtetega arvestama ning elluviimist toetama. Haase *et al* (2021) on toonud välja kolm peamist faktorit, mis on nende hinnangul linna kasvule suunamisel enim rolli mänginud:

- 1) Majanduse taaselavdamine ning töökohtade loomine – seda peamiselt väljastpoolt tulevate investeeringute kaudu.
- 2) Linna keskosa uuendamine – investeeringute suunamine linna keskosa elukeskkonna parendamisele, mis on sageli piirkond, mis esimesena degradeerub. Oluliseks peetakse siinkohal eelkõige elamufondi uuendamist, avaliku ruumi parendamist ning rohealade ja vaba aja tegevuste kvaliteedi tõstmist.
- 3) Kompaktsuse tagamine – peamiselt äärelinnastumise pidurdamisele ja linna keskosale arendamisele suunatud pikaajalised poliitikad ning koordineeritud juhtimine. Linnades, kus on õnnestunud majanduskeskkonda parendada, aga elanikkonna kasvu pole oodatult järgnenud, on just see põhimõte olnud uurijate hinnangul kõige puudulikum.

Üldplaneeringul, kui linna ruumilist arengut strateegilisest suunaval dokumendil, on kõikide nende põhimõtete elluviimisel oluline roll. Maakasutuse kavandamise kaudu saab üldplaneeringuga suunata majandusarengut, võimaldades ja soosides arenguid sobivates asukohtades. Lisaks majandusarengu soodustamisele saab üldplaneeringuga pidurdada ka äärelinnastumist ning suunata linna keskosa arengu hoogustamist.

Narva üldplaneeringus on seatud mitmed põhimõtted ja tingimused, mis aitavad KSH hinnangul kaasa linna elanikkonna kahanemise pidurdamisele ning ühtlasi soodustavad linna elukeskkonna kvaliteedi, elanike heaolu ning vara väärtuse suurenemist. Üldplaneeringu lahendus pöörab tähelepanu ka piisavate puhkealade olemasolule ning nende omavahelisele sidususele, mis toetab samuti inimeste heaolu ja tervist. Palju tähelepanu pööratakse ka linnalisele haljastusele. Keskkonnapsühholoogid on leidnud, et just kodulähedane roheline ja haljastus aitab elanikel vähendada igapäevast stressi, lõõgastuda ja toetada toimetulekut, sh kontsentreerumisvõimet.

Täpsemalt on planeeringu lahenduse eelnõus elukeskkonna kvaliteeti suunatud järgmiste (osaliselt KSH-st tulenevate) tingimuste või põhimõtetega:

1. Kompaktsuse tagamiseks on määratud eelisarendatav piirkond, kuhu suunatakse avalikke investeeringuid, nt avaliku ruumi parendamine, linnahaljastus, hoonete renoveerimine ning uushoonestuse rajamine.
2. Seatud on tingimused kvaliteetse elukeskkonna olulise osa – avaliku ruumi (sh tänavaruumi) ja haljastuse – edasiseks läbimõeldud arendamiseks.
3. Soodustatakse jätkusuutlikke liikumisviise (kergliiklus ja ühistransport, pikemas perspektiivis tramm): määratud on tihe kergliiklusteede võrgustik mh kavandatakse kergliiklusteedega ühendada nii Kadastiku tööstuspiirkond kui ka Olgino ja Kudruküla suvilapiirkonnad.
4. Soodustatakse puhkealade kättesaadavust nii täiendavate puhkealade arengu, kui ka nende omavahelise sidususe ja ligipääsetavuse suunamise kaudu. Eelnõus on ettenähtud promenaadi pikendamine, täiendavad pargid ja lähipuhkealad, uus supelrand Kulgu tammil, omavahelise sidususe tagamine on määratud nn roheringide ja kergliiklejaid soosivate haljastatud tänavatega.
5. Soodustatakse koolide ja lasteaedade jm ühiskondlike hoonete ümbruste keskkonna parendamist seades vastavad arendamise tingimused.
6. Soodustatakse uute töökohtade teket, sh tööstusalade arengut. Viimastele nähakse sobiva asukohana eelkõige linna lõunapoolseid alasid, kuhu on võimalik rajada ka

olulise keskkonnamõjuga ettevõtteid. Häiringute minimeerimiseks seatakse täiendavad tingimused nt puhvertsoonid elamutest. Elamualade läheduses asuval tootmisaladel eelistatakse olulise keskkonnamõjuta tootmist (Kesklinna linnaosas). Määratakse tingimused ka ohtlike ja suurõnnetuse ohuga ettevõtete kavandamiseks.

7. Soodustatakse keskusalade arengut:
  - a. mitmekesist maa- ja ruumikasutust, määrates neile suures osas segakasutuse.
  - b. Soodustatakse Vanalinnas ajalugu väärtustava elu-, töö- ning haridusliku keskkonna teket. Vanalinn määratakse suures osas piiratud autoliiklusega alaks, kus eelistatakse kergliiklejaid, tagades nii kergliikleja sõbraliku keskkonna.
  - c. Juhitakse tähelepanu linnaväljakute Peetri platsi ja Stockholmi platsi tähtsusele määrates sobivad arendustingimused.
8. Soodustatakse Narva jõe ja veehoidla-äärsete elu ja puhkepiirkondade elukeskkonna kvaliteedi tõstmist, tehes ettepaneku vähendada ehitatud keskkonna piires Narva jõe ja veehoidla ehituskeeluvööndit.
9. Soodustatakse elamumajanduse olukorra parendamist: määratakse tingimused ümberehitamisele sh ka ajaloolistele hoonetele.
10. Vähesel määral soodustatakse uute väikeelamu piirkondade teket, mis KSH hinnangul on põhjendatud, kuna Narva linna elamumajanduse üheks suurimaks omapäraks on sobivate väike-elamualade puudus. Vähesel määral selliste alade määramine aitab tagada mitmekesise elukeskkonna olemasolu.

KSH hinnangul soodustavad üldplaneeringu põhimõtted ja tingimused kvaliteetsema elukeskkonda arengut ka kahaneva linna tingimustes, tagades nii maksimaalse heaolu linnas elavatele inimestele. Linna esinduslikud puhkealad, lähipuhkealad, läbimõeldud kergliiklusteede võrgustik, sh roheringid, kvaliteetsed avaliku ruumi sekkumised, sh nii taastatav ajalooline keskkond kui arhitektuurivõistlustega tagatav kvaliteetne uushoonestus – kõik aitavad kaasa parema elukeskkonna tekkele.

KSH juhib siiski tähelepanu, et **edukad kahanemise pidurdamise strateegiad peavad hõlmama ka läbimõeldult suunatud investeeringuid ning jätkusuutlikku juhtimist.**

2.2 Mõju looduskeskkonnale ja kaitstavatele loodusobjektidele

2.2.1 Natura hindamine

Natura 2000 on üleeuroopaline kaitstavate alade võrgustik, mille eesmärk on tagada haruldaste või ohustatud lindude, loomade ja taimede ning nende elupaikade ja kasvukohtade kaitse või vajadusel taastada üleeuroopaliselt ohustatud liikide ja elupaikade soodne seisund. Natura 2000 loodusala (LoA) ja linnualad (LiA) on moodustatud tuginedes Euroopa Nõukogu direktiividele 92/43/EMÜ (nn loodusdirektiiv) ja 2009/147/EÜ (nn linnudirektiiv). Narva linna territooriumile jääb osaliselt üks Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala – Struuga (joonis 1). Üldplaneeringu, nagu ka kõigi teiste kavade ja projektide puhul, tuleb arvestada Natura 2000 võrgustiku kaitse vajadusega. Koostatava Narva linna üldplaneeringuga kaasneva mõju hindamiseks Natura aladele viiakse läbi Natura hindamine, mille tulemused on esitatud siin alapeatükis.

Natura hindamine on menetlusprotsess, mida viiakse läbi vastavalt loodusdirektiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigetele 3 ja 4. Käesolevas töös tuginetakse hindamise läbiviimisel Euroopa Komisjoni juhendile

„Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta”¹ ja juhendile "Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis”².

Strateegilise planeerimisdokumendi Natura hindamise peamine eesmärk on vältida ja vähendada kahjulikku mõju Natura alade terviklikkusele. Natura hindamise võimaliku ulatuse ja täpsusastme määrab ära strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste, st **Natura hindamise täpsusaste ja põhjalikkus peavad olema proportsionaalsed strateegilise planeerimisdokumendi sisuga**. Natura hindamise kohustus kõrgema tasandi strateegiliste planeerimisdokumentide (sh üldplaneering) puhul võimaldab varakult arvesse võtta loodusväärtuste poolest tundlike Natura alade kaitse vajadusi. Sellel tasandil aitab Natura hindamine välja selgitada kavandatavate tegevuste arendamiseks sobivad (või ebasobivad) alad, minimeerida võimalike konfliktide riski Natura ala ja selle kaitse-eesmärkidega üksikprojekti tasandil. Kui strateegilise planeerimisdokumendi täpsusaste ei võimalda Natura asjakohase hindamise tulemusena anda lõplikke hinnanguid kavandatava tegevuse elluviimisega kaasnevatele mõjudele nt ehituse- ja kasutuse etappi (mahu, koha jm spetsiifilisi), tuleb siiski ette näha meetmed ja tingimused, mille abil välistatakse ebasoodne mõju Natura alale ja mis võimaldavad järeldada, et ebasoodne mõju puudub. Selleks tuleb välja pakkuda meetmed ehk tingimused järgmisele planeerimise või loatasandile, iga kavandatava tegevuse või strateegilise planeerimisdokumendi suunise osas, millel võib olla mõju Natura ala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele. Seega, üldplaneeringu Natura hindamine toimub küll projekti tasandi Natura hindamisega samade protseduuri etappide ja sammude alusel, kuid vajadusel määratakse edasised projektitasandi tingimused (juhul kui detailsemaid planeeringuid ei järgne) vastavalt üldplaneeringu täpsusastmele.

Järgnevalt viiakse linna territooriumile jäävale Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Struuga loodusalale läbi Natura hindamine.

Kavandatava tegevuse seotus kaitsekorraldusega

Kavandatav tegevus ei ole seotud ega vajalik Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekorraldamisega ning ei aita otseselt ega kaudselt kaasa alade kaitse-eesmärkide saavutamisele.

Informatsioon kavandatava tegevuse kohta ning ja mõjupiirkonda jäävate Natura alade kirjeldus

Kavandatava tegevusena käsitletakse siinses hindamises Narva linna üldplaneeringu rakendamist vastavalt seatud maa- ja ruumikasutusviisidele ning tingimustele. Narva linna üldplaneeringu eesmärk ja ruumilise arengu põhimõtted on leitavad Narva linna üldplaneeringu seletuskirjast. Siinkohal neid ei dubleerita.

Struuga loodusala (kood Eesti Looduse Infosüsteemis EELIS RAH0000602) hõlmab Narva linna territooriumist umbes 2,6 ha, mis moodustab kogu linna territooriumist alla 0,05%. Loodusala eesmärk on kaitsta elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (loodusdirektiiv) nimetab I lisas: jõed ja ojad (3260) ning lamminiidud (6450), ning nende liikide elupaiku, mida loodusdirektiiv nimetab II lisas: saarmas (*Lutra lutra*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*), tõmmuujur (*Graphoderus bilineatus*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), harilik tõugjas (*Aspius aspius*), harilik hink (*Cobitis taenia*), harilik võldas (*Cottus gobio*), harilik vingerjas (*Misgurnus fossilis*), jõesilm (*Lametra fluviatilis*) ja lõhe (*Salmo salar*).

Tõenäoliselt ebasoodsa mõju prognoosimine

Üldplaneeringuga kavandatu osas viiakse esmalt läbi nn eelhindamine, mis tuvastab üldplaneeringuga kavandatu ja Natura 2000 võrgustiku ala omavahelise seose ning prognoosib kas on tõenäoline

¹ [Natura 2000 aladega seotud kavade ja projektide hindamine. Metoodilised suunised elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõigete 3 ja 4 sätete kohta](#). Brüssel, 28.9.2021

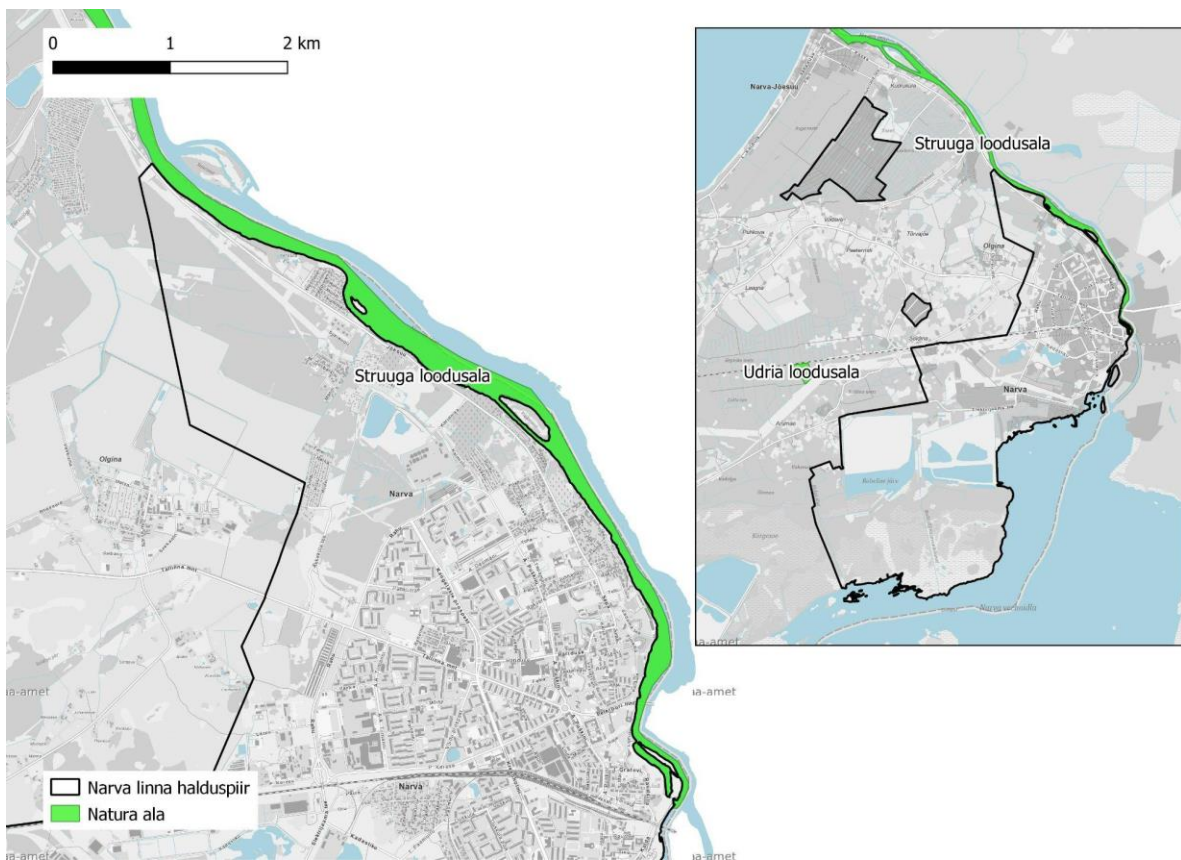
² Kutsar, R.; Eschbaum, K. ja Aunapuu, A. 2019. [Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis](#). Tellija: Keskkonnaamet.

üldplaneeringu rakendamisega kaasnevate ebasoodsa mõjude teke ning on vajalik liikuda edasi asjakohase hindamise faasi.

Üldplaneeringus on arvestatud Ida-Viru maakonnaplaneeringus tehtud ettepanekut arendada Struuga loodusalale jääv Narva Jõesadam (linnasadam) külalissadamaks. Kavas on säilitada sadama olemasolev hoonestus, renoveerida sadamaboksid ja võtta sadam kasutusele külalissadamale sobilikes funktsioonides, samuti on plaanis jätkata sadama akvatooriumi süvendamisega.

Lisaks on planeeritud pikendada Narva jõe äärset promenaadi, sh Struuga loodusala piires.

Eelnevast selgub, et üldplaneeringuga kavandatul on puutumus Natura 2000 võrgustikku kuuluva Struuga loodusalaga ning mõju sellele ei saa välistada.

Joonis 2-1. Narva linnas ja selle lähimbruses paiknevad Natura alad (allikas: EELIS, 2022; aluskaart: Maa-amet, 2022)

Natura eelhindamise tulemused

Natura eelhindamisega jõutakse järeldusele, et üldplaneeringu rakendamisel ei saa välistada ebasoodsa mõju tekkimist Struuga loodusalale ning tuleb jätkata Natura asjakohase ehk täishindamisega, mis viiakse vastavalt strateegilise planeerimisdokumendi täpsusastmele läbi järgnevalt.

Kavandatava tegevuse mõju hindamine Natura-ala terviklikkusele ja kaitse-eesmärkide saavutamisele ning leevendavate meetmete kavandamine

Mõjude asjakohasel hindamisel arvestatakse üldplaneeringuga kavandatava maakasutuse ja tegevustega ning analüüsitakse, millised nendest võiksid Natura alasid mõjutada. Vajadusel tehakse

ettepanekud üldplaneeringu lahenduse muutmiseks või antakse konkreetsed meetmed/tingimused kavandatavate tegevuste elluviimise osas järgmistesse etappidesse (planeeringud, projektid), mis võimaldaksid järeltõu teha ebasoodsa mõju puudumise osas. Mõju prognoosimine Narva linna jäävale Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Struuga looduslale on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 2. Üldplaneeringuga kavandatavate tegevuste mõju hindamine Struuga loodusalale

Seos üldplaneeringuga ja hinnang mõjule		Leevendavate kavandamine ning järgnevateks etappideks
Üldplaneeringuga kavandatav	Hinnang mõjule	meetmete soovitused
Narva linnasadama arendamine külalissadamaks	<p>ÜP-ga nähakse ette olemasoleva Narva Jõesadama arendamise külalissadamaks. Sadam asub osaliselt Struuga loodusalal (maismaal asuvad ehitised jäävad loodusalalt välja). Sadamate arendamisega kaasnevad potentsiaalsed mõjud on üldjoontes teada ja sadamarajatiste, muude vesiehitiste ning süvendamise kavandamisel on välja kujunenud ka mõjude leevendamise praktika. Antud juhul on tegu olemasoleva sadama arendustegevusega, mille käigus potentsiaalsed mõjud võivad avalduda eeskätt läbi veekeskonna (nt ehitusaegsed veekvaliteedi muutused, heljumi teke jne), mis omakorda võivad mõjutada jões elavaid liike (loodusala kaitse-eesmärkidest nt paksukojaline jõekarp, tõmmuujur, hink, võldas, vingerjas, tõugjas, jõesilm, lõhe jne) või ka ehitustegevuse häiriva mõjuna. Samas on pikaajaliste ebasoodsate mõjude esinemist võimalik edukalt leevendada sobivate tehniliste lahendustega (nt heljumi leviku takistamine), ehitustööde ajastamise jm meetmetega. Mõjude olulisust kõrval asuva loodusala kaitse-eesmärkidele on võimalik täpsustada ning vajadusel leevendada kavandatava tegevuse järgmistes etappides (detailplaneering, projekt, tegevuslubade menetlus jm).</p>	<p>Muudatuse vajadus põhilahenduses puudub. Narva Jõesadama arendamise järgmistes etappides tuleb kaasnevaid keskkonnamõjusid täpsustada ja vajadusel korraldada Natura hindamine.</p>
Kaldapromenaadi pikendamine	<p>ÜP-s kavandatakse pikendada Narva jõe promenaadi. Kavandatav pikendus kulgeb umbes 700 m pikkusel lõigul Struuga loodusala kõrval ning kahel lõigul (kokku u 35 m) läbib loodusala. Kavandataval promenaadil loodusalaga kattuvad osad on maismaad Joaoru saarega ühendavad olemasolevad sillad. Sarnaselt eelmises punktis kirjeldatud tegevusele on ka promenaadi pikendamisega kaasnevad potentsiaalsed mõjud seotud veekeskonnaga (eeskätt ehitustegevusest tingitud häiringutega. Neid on võimalik ära hoida sobivate ehitustehniliste lahendustega (sh välistada ehitustegevus veekeskonnas ja/või muul moel selle käigus veekeskonna muutmine).</p>	<p>Muudatuse vajadus põhilahenduses puudub. Narva jõe promenaadi pikendamise järgmistes etappides tuleb kaasnevaid keskkonnamõjusid täpsustada ja vajadusel korraldada Natura hindamine.</p>

2.2.2 Kaitstavad loodusobjektid

Kaitstavad loodusobjektid looduskaitseaduse (edaspidi *LKS*) alusel on kaitsealad; hoiualad; kaitsealused liigid, kivistised ja mineraalid; püsielupaigad; kaitstavad looduse üksikobjektid ja kohaliku omavalitsuse tasandil kaitstavad loodusobjektid (*LKS* § 4).

Narva linna territooriumile jääb 2022. aasta detsembri seisuga kolm kaitstavat ala: Narva jõe alamjooksu hoiuala, kaitsealune park Narva Pimeaed ja Narva jõe kanjoni maastikukaitseala. Samuti asuvad linna piires mitmed kaitsealuste liikide elupaigad ja kasvukohad, sh on Narva jõgi arvatud lõheliste elupaigana osaliselt (ka linnaga piirnevas osas) lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse³.

Linna territooriumile ei jää EELISesse kantud vääriselupaiku ega projekteeritavaid kaitsealasid.

Narva jõe alamjooksu hoiuala jääb terves ulatuses Natura 2000 võrgustiku Struuga loodusalale (käsitatud eelnevas alapeatükis 2.2.1). Kõik hoiuala kaitse-eesmärgid on seotud jõekeskonna ja selles elavate liikide kaitsega ning valdav osa neist on ühtlasi ka Struuga loodusala kaitse-eesmärgid. Lisaks loodusalaga kattuvatele kaitse-eesmärkidele on Narva jõe alamjooksu hoiuala eesmärk kaitsta merisuti (*Petromyzon marinus*) ja vinträime (*Alosa fallax*) elupaiku. Nende liikide kaitse on tihedalt seotud veekeskkonna kaitsega, mida on käsitatud Natura hindamise peatükis (2.2.1), mistõttu sellel siin peatükis pikemalt ei peatuta.

Mõjude hindamine

Kaitsealune park Narva Pimeaed on üldplaneeringu seletuskirja eelnõu järgi kavandatud tervikuna puhke- ja virguste maa-alale. Puhke- ja virgestuse maa-alad on puhkamiseks või sportimiseks mõeldud (pool)looduslikud või eesmärgipäraselt kujundatud maa-alad, sh pargid, staadionid, mänguväljakud jms. Seletuskirja eelnõu järgi võib neile aladele kavandada puhkuseks, sportimiseks või kultuuritegevuseks sobilikke rajatisi ja põhikasutust toetavaid hooneid. Lisaks ulatub Narva Pimeaia lääneserva perspektiivne kergliiklustee.

Kaitsealuste parkide kaitsekorda reguleerib Vabariigi Valitsuse määrus nr 64⁴ (edaspidi *kaitse-eeskiri*), mis ühtlasi määrab ka nende kaitse-eesmärgi: ajalooliselt kujunenud planeeringu, dendroloogiliselt, kultuurilooliselt, ökoloogiliselt, esteetiliselt ja puhkemajanduslikult väärtusliku puistu ning pargi- ja aiakunsti hinnaliste kujunduselementide säilitamine koos edasise kasutamise ja arendamise suunamisega (kaitse-eeskiri § 2). **Narva Pimeaiale kavandatud maakasutuse juhtfunktsioon ei ole vastuolus ala kaitse-eesmärgi ega kaitsekorraga.** Alale (ajutiste) ehitiste planeerimisel tuleb tegevus kooskõlastada pargi valitsejaga (Keskkonnaamet).

Narva jõe kanjoni maastikukaitseala jääb osaliselt segahoonestuse juhtfunktsiooniga kavandatud alale ning osaliselt puhke- ja virgestuse maa-alale. Puhke- ja virgestuse maa-alade eesmärki on kirjeldatud aruande Narva Pimeaeda käsitlevas osas. Segahoonestusega maa-alad on üldplaneeringu seletuskirja eelnõu järgi korterelamu-, äri-, ühiskondlike hoonete ning neid teenindavate rajatiste tarbeks, kus erinevad funktsioonid võivad olla ühes või erinevates hoonetes ning oluline on funktsioonide omavaheline sünergia. Lisaks läbib maastikukaitseala perspektiivne kergliiklustee ja kaldapromenaadi pikendus.

Maastikukaitseala kaitsekord on kehtestatud 2022. a Vabariigi Valitsuse määrusega nr 4⁵. Selle järgi on kaitseala eesmärk kaitsta, säilitada ja tutvustada alamordoviitsiumi lubjakivisse lõikunud Narva jõe

³ Keskkonnaministri määrus nr 73 "Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu", vastu võetud 15.06.2004

⁴ Määrus "Kaitsealuste parkide, arboreetumite ja puistute kaitse-eeskiri" on vastu võetud 03.03.2006

⁵ Määrus "Narva jõe kanjoni maastikukaitseala kaitse-eeskiri" on vastu võetud 13.01.2022

kanjoni esinduslikumat osa ja joastanguid. Kehtestatud kaitsekorruga on seatud piirangud alal lubatavale ehitustegevusele ning kaitseala valitseja (Keskkonnaamet) nõusolekul on lubatud vaid rajatiste püstitamine. Arvestades maastikukaitseala kaitse-eesmärki ja kaitsekorda **ei ole alale kavandatud puhke- ja virgestuse juhtfunktsioon ega sinna kavandatud kergliiklustee ja kaldapromenaadi pikendus maastikukaitsealaga vastuolus**. Samas on eeldatavasti maastikualale ulatuval segahoonestuse juhtfunktsiooniga alal selle eesmärgipärane toimimine kaitsekorra tõttu oluliselt piiratud. Sellest lähtuvalt **on otstarbekas kogu maastikukaitsealale ulatuv osa kavandada puhke- ja virgestuse juhtfunktsiooniga alale**.

2.2.3 Roheline võrgustik

Roheline võrgustik (ka rohetaristu või -võrgustik) on looduslikest ja poollooduslikest aladest koosnev strateegiliselt paigutatud süsteem, mille eesmärk on kindlustada erinevate koosluste ja liikide säilimine, pehmedada ja korvata inimtekkelisi mõjusid ning pakkuda muid mitmesuguseid looduse hüvesid ehk ökosüsteemiteenuseid⁶. Roheline võrgustik toetab stabiilse keskkonnaseisundi ja keskkonnavastupanuvõime säilimist, hoiab alal inimesele elutähtsaid keskkonda kujundavaid protsesse (põhja- ja pinnavee teke, õhu puhastumine, keemiliste elementide looduslikud ringed jne). Sellega tagatakse põhjendatum ruumistruktuur, ökosüsteemide ja liikide säilimine ning keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine ka inimesele sobival tasemel.

Rohelise võrgustiku puhul eristatakse kahte sorti struktuurielemente:

- **tugialad** on ümbritseva keskkonna suhtes kõrgema loodusväärtusega ja/või rohevõrgustiku seisukohalt olulisi ökosüsteemiteenuseid pakkuvad alad, millele valdavalt võrgustiku funktsioneerimine toetub. Tihti on tugialadesse hõlmatud kaitsealad, hoiualad, püselupaigad, vääriselupaigad, loodusdirektiivi kooslused jne;
- **koridorid** seovad tugialad ühtseks toimivaks tervikuks ning on tuumalade vahelised rände- ja liikumisteed, aidates nii kaasa tugialade kõrge elurikkuse säilimisele ning leevendades elupaikade hävimise ja killustamise mõju.

Rohevõrgustiku puhul on oluline selle struktuurielementide piisav ulatus lähtuvalt nende eesmärkidest ning sidusus. Erinevate uuringute tulemuste põhjal võib väita, et väikeimetajatele ja mitte-metsasisestele elupaikadele spetsialiseerunud liikidele suunatud koridoride puhul piisab 100 m laiusest loodusliku taimestikuga alast (rohekoridorist), millest vähemalt 50 m laiune riba peab olema katkematu. Tegelikud laiused sõltuvad koridori koosluse iseloomust ja ümbritseva maastiku vaenulikkusest elustiku suhtes⁷. Soovitavad rohevõrgustiku elementide parameetrid on esitatud alljärgnevas tabelis.

Tabel 3. Rohevõrgustiku hierarhilised parameetrid üldplaneeringu kontekstis (Kohv, 2007)

Planeerimistasand	Tuumalade läbimõõt	Koridori läbimõõt	Koridori pikkus
Vald	1–2 km	300–500 m	max 1–2 km
Linnaosa, asum	300–500 m	100–200 m	Max 300–500 m

Narva linna rohevõrgustiku osas on oluline tähele panna, et urbanistlikust keskkonnast tulenevalt ei ole tegu nõ traditsioonilise rohevõrgustikuga, kus kandev roll on massiivsetel looduslikel kooslustel. Suhteliselt tugeva inimõjuga linnalises keskkonnas on olulised seal mosaiikselts paiknevad rohealad (linnametsad, pargid, niidud aga ka jäätmaad jm), mis on vajalikud nii linnaelustiku refuugiumina kui ka

⁶ Ökosüsteemiteenused on mitmesugused keskkonnakaitselised, sotsiaalsed ja majanduslikud hüved, mida ökosüsteemid inimkonnale pakuvad ([Keskkonnaministeeriumi koduleht](#), 2022).

⁷ ELF (K. Kohv). 2007. Harku valla rohevõrgustiku tuumalade ja koridoride uuring

inimtekkeliste mõjude korvamiseks (saastekoormuste puhverdamine, kliimamuutustega kaasnevate ebasoodsate mõjude leevendamine, tehiskeskonnast tulenevate negatiivsete ilmingute nagu kuumasaared ja tuulekoridorid leevendamine), samuti rekreatsiooni toetamiseks⁸. Narva linn paistab silma suhteliselt suure rohealade osakaaluga.

Narva linna üldplaneeringu rohevõrgustiku lahenduse aluseks on 2022. a koostatud rohealade analüüs⁹ ja Ida-Viru maakonnaplaneering 2030+. Maakonnaplaneeringu järgi on linna territooriumist umbes 3035 ha hõlmatud rohevõrgustikku (u 44% kogu linnast), sellest umbes 2290 ha moodustavad tugialad ja ülejäänud 745 ha rohekoridorid. Suurim rohevõrgustiku ala hõlmab tugialana linna edelaosas paiknevat Kõrgesood. Samuti jäävad suuremad rohevõrgustikku hõlmatud alad Kadastiku järvedest lääne ja lõuna poole ning linna loodes osas Pähklime ja Siiverti linnaosade piirkonda.

Mõjude hindamine

Üldplaneeringus täpsustatakse maakonnaplaneeringus määratud rohelist võrgustikku ja selle kasutustingimusi, arvestades olemasolevat ja perspektiivset maakasutust, looduskaitseobjekte ja – alasid, roheline võrgustiku ruumilist paiknemist (piiride ja struktuuride korrigeerimine).

KSH-s on käsitletud roheline võrgustiku konflikte ja vajadusel täiendatakse üldplaneeringus seatud kasutustingimusi.

Rohevõrgustiku struktuuride paiknemise täpsustamine

Üldplaneeringus on kavandatud vähendada maakonnaplaneeringus määratud rohevõrgustikku kokku umbes 338 ha. Alljärgnevalt on toodud olulisemate (pindalalt suuremate) vähendamiste põhjused, ülejäänud alade puhul oli vähendamine tingitud piiride korrigeerimisest looduslike orientiiride (teed, hoonestatud alad, kõlvikupiir jne) järgi.

- Tugiala ulatust on vähendatud Balti soojuselektrijaama juures, kus sellest on välja arvatud Roheline järv, mis on endine soojuselektrijaama settebassein ja leeliselise keskkonna tõttu pole eeldatavasti ökoloogiliselt väärtuslik.
- Teine suurem rohevõrgu vähendamine (maakonnaplaneeringus koridor) on Kadastiku järvede ääres. Võrgustikust on välja arvatud Narva tööstuspargi arendamise käigus juba rajatud tööstusalad ning ka alad, mis planeeritakse (lähitulevikus äri- ja tootmismaadena kasutusele võtta ja millele on ka üldplaneeringus vastav juhtfunktsioon seatud.
- Rohevõrgustiku ulatust on vähendatud ka Veskimäe ja Narva jõe vahelisel alal. Seal jäävad maakonnaplaneeringus määratud rohevõrgustiku alale reoveepuhasti mudatöötusega seotud alad, millel eeldatavasti pole erilist ökoloogilist väärtust. Lisaks on sinna hõlmatud Jõesuu maantee äärsed kalmistud. Kalmistud on üldjuhul üsna elustikurikkad, kuid see tulenebki eelkõige nende kasutamisest ettenähtud eesmärgil, mis eeldatavasti ei muutu niipea. Seetõttu puudub vajadus neid rohevõrgustikuga liita, kuivõrd viimasega võivad kaasneda hoopis ala funktsioneerimist häirivad piirangud.

Teisalt on teatud piirkondades üldplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku ala hoopis suurendada, kokku 293 ha (147 ha rohekoridoridena ja 146 ha tugialadena). Sarnaselt rohevõrgustiku alade piiride vähendamisele on ka laiendamisel üheks põhjuseks piiride korrigeerimine orientiiride järgi. Muude, ulatuslikumate muudatuste juhtude põhjendused on toodud alljärgnevates punktides.

- Rohevõrgustikku on laiendatud Kadastiku järvede ümbruses. Võrgustikku on tervikuna hõlmatud nii Väike-Kadastiku kui ka Kadastiku järv ning nende kallastel paiknevad niidu- ja metsakooslused.

⁸ Nurme, S. 2018. [Linna rohevõrk: kujutelm või reaalsus](#). Planeerimiskonverents 2018 | III sessioon : rohealad linnades

⁹ OÜ Sfäär Planeeringud. 2022. Roheline Narva. Rohealade käsitus koostatavas Narva linna üldplaneeringus

- 2021. aastal toimunud inventuuride tõttu on ülevaade Väike-Kadastiku järve ümbruse liigirikkuse kohta üsna põhjalik¹⁰. Järve ümbruses on rikkalikud looduslikud kooslused, mida toetavad erinevad elupaigad – püsivad ja ajutised veekogud, paepaljandid, kivihunnikud, niidud, põõsastikud, mitmekesine metsaala. Metsaalal esineb mitmel pool III kaitsekategooria sammalt sulgjas õhik, mis on vääriselupaiga indikaatorliik. Lisaks esineb kápalist pruunikas pesajuur (LK III kategooria). Lisaks on Väike-Kadastiku järve ümbruses kõrge kahepaiksete arvukus. Liikidest olid esindatud harilik kárnkonn, järvekonn (seni ainuke teadaolev leiukoht Eestis), rabakonn, rohukonn ja tähnikesilik, kes kõik kuuluvad LK III kaitsekategooriasse. Rabakonn kuulub ka EL loodusdirektiivi IV lissasse, mis tähendab, et tegu on Euroopa tasandil rangelt kaitstava liigiga, kelle looduslikul levikualal ei tohi hävitada või kahjustada sigimis- või puhkekohti. Samuti on piirkonnas väga kõrge madude, eriti rástiku arvukus. Imetajaid tuvastati alal kokku 35 erinevat liiki, neist kaitsekorralduslikus mõttes on olulisemad II kaitsekategooriasse kuuluvad nahkhiired ning III kaitsekategooriasse kuuluv saarmas. Ka linnustiku poolest on ala elustik rikkalik, registreeritud on 29 linnuliigi esinemine. Sealjuures on järv kahaneva arvukuse tõttu ohustatud liigiks määratud väike-luige (II LK) rändepeatuspaik.
- Kadastiku järve osas ei ole teadaolevalt süstemaatiliselt inventuure lähiajal korraldatud, kuid eElurikkuses registreeritud vaatluste põhjal on ka sealne mitmekesine maastik suhteliselt liigirikkas. Järvel on vaadeldud ohtralt erinevaid veelinde ja kiililiike. Samuti kasvab selle kallastel asuvatel lagealadel erinevaid kápalisi (suur káopõll, balti sõrmkápp).
- Eelnevast järeldub, et kogu järve ümbrus on ümbritsevat linnalist keskkonda arvestades väga kõrge ökoloogilise väärtusega ning elupaigaks mitmekesisele elustikule, seetõttu on põhjendatud ka üldplaneeringus kavandatud struktuuri muudatus – määrata see piirkond tugialaks (maakonnaplaneeringus rohekoridor). Samuti on kogu kõrge väärtusega ala tugialaks arvamine põhjendatud sellega, et nii kompenseeritakse mõningal määral üldplaneeringuga Kadastiku järve edelaosas maakonnaplaneeringukohasest rohevõrgustikust väljajäetava tulevase magnetitehase planeeringuala kadu, kus hetkel on mitmekesine metsakooslus, mis moodustab terviku ülejäänud Väike-Kadastiku järve ümbruse kooslustega.
- Rohevõrgustikku on kavas arvata rohekoridori astmelauana Kadastiku järvi hõlmavast tuumalast üle Kadastiku tänava jääv roheala. See pole seotud kõrval asuva tuumalaga, kuna on eraldatud suhteliselt tiheda liiklusega tänavaga. Tegu on jäätmaaga, kuhu nüüdseks on kujunenud looduslikum taimestik. eElurikkuse vaatluste põhjal pesitseb seal erinevaid lagealade ja põõsastikega seotud linnuliike, sh ka III kaitsekategooriasse kuuluv rukkiráák.
- Lisaks eeltoodule on rohevõrgustikku plaanitud liita rohekoridorina (toimib ka astmelauana) Veekulgu linnaosas paiknev metsakooslus ning Narva veehoidla poole jääv õõtsiksoo. Tegu on olulise refuugiumiga, mis on igast küljes ümbritsetud tehiskeskkonnaga ning väärub seetõttu ehitussurve leevendamiseks rohevõrgustikku arvamist.

Lisaks on üldplaneeringuga vajadusel muudetud rohevõrgustiku struktuure. Lisaks eelpool mainitud Kadastiku järvede ümbrusele on struktuuri muudetud ka Páhklimáe ja Siivertsí kandis asuvate suuremate metsakoosluste osas, mis on samuti kavandatud rohekoridorist tugialasse arvata. Tegu on suhteliselt kompaksete metsaaladega, millel on suur rekreatiivne väärtus. Kuivõrd eelkõige on oluline nende kompaktsuse tagamine ja tegu on kohalikus kontekstis oluliste metsadega, siis on see struktuurimuudatus ka põhjendatud.

Lisaks eelkirjeldatud piiride täpsustamisele on üldplaneeringu lahenduse eelnõus arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. määratletud on metsamaade või looduslike haljasmaadena alad (sh kaitstavad loodusobjektid), kus ei ole ette nähtud hoonestamist;
2. kavandatud on roheline võrgustiku tugialad ja koridorid, sealjuures on oluliseks peetud linnahaljastuse läbimõeldud arendamist, mis tugevdab linnalise iseloomuga rohevõrgustiku toimimist;

¹⁰ LEMMA OÜ. Narva Tööstuspargi 3. etapi detailplaneeringu keskkonnamõju strateegiline hindamine. Aruande eelnõu. Seisuga 05.02.2022

3. lahendus ei kavandata üldjuhul loodusväärtuste kontekstis tundlikesse piirkondadesse konfliktset uut maakasutust.

Kokkuvõttes võib öelda, et looduskeskkonnale ja kaitstavatele loodusobjektidele ei ole Narva linna üldplaneeringu lahenduse elluviimine olulise ebasoodsa mõjuga. KSH annab soovitusel Narva jõe kanjoni maastikukaitsealal kogu maastikukaitsealale ulatuv osa kavandada puhke- ja virgestuse juhtfunktsiooniga alale.

Planeeringu edasisel elluviimisel ja ehitustegevuste kavandamisel tuleb silmas pidada, et kaitstavate loodusobjektidega seonduvad tegevused objekte ei kahjustaks ning vajadusel tuleb tegevused kooskõlastada Keskkonnaametiga. Natura 2000 aladel tuleb kavandatavate tegevuste järgmistes etappides kaasnevaid keskkonnamõjusid täpsustada ja vajadusel korraldada Natura hindamine.

2.3 Mõju pinnasele ja veekvaliteedile

KSH käigus hinnati üldplaneeringu elluviimisega kaasnevat mõju pinnasele ja veekvaliteedi muutumisele. Järgnevalt on välja toodud olulisemad aspektid, millega üldplaneeringu kontekstis võib eeldatavalt kaasneda keskkonnamõju.

Pinnase kvaliteet

Narva linna maa-ala pinnakattes domineerivad Kvaternaarisetted, mis katavad aluspõhja kivimeid ebaühtlase paksuse kihiga. Tehnogeense lasundi täitepinnas on levinud peamiselt kesklinnas, kus pinnakatte paksus on väike. Linna põhjaosas, klindi astangust põhja pool suureneb järsult pinnakatte paksus, ulatudes kuni 35 meetrini. Narva linna ja sellega vahetult piirneval alal esineb ka soosetteid¹¹.

Narva linnas teostatud mõõtmised näitavad, et pinnase radooni sisaldus on sageli kõrge või ülükõrge. Seepärast on ka üldplaneeringuga sätestatud tingimus, mille kohaselt tuleb hoonete renoveerimisel ja rekonstrueerimisel ning uute hoonete ehitamisel kasutusele võtta radooniohtu vähendavad meetmed¹².

Pinnavee kvaliteet

Eesti veerohkeim jõgi, Narva jõgi, voolab Narva linna territooriumil u 10 km ulatuses. Veekogumi Narva veehoidlast suudmeni (Narva_4) keemiline seisund on hinnatud heaks, kuid ökoloogiline potentsiaal paisutuse ning kõikuva veetaseme tõttu väga halvaks. Perioodi 2022–2027 veemajanduskava meetmeprogrammi¹³ kohaselt on seisundi parandamiseks ette nähtud administratiivsed tegevused (teadlikkuse tõstmine ja rahvusvaheliste lepete täitmine).

Narva jõgi on küll veerohke, ent tegemist ei ole üleujutusrisi põhjustava vooluveekoguga.

Üldplaneeringu lahendus näeb ette linna arengu suunamist jõe suunas, nt pikendatakse jõeäärset promenaadi, veeäärsetesse piirkondadesse kavandatakse teenindavaid ehitisi ja sündmuste toimumispaiku. Üldplaneering arvestab Narva linnasadama arenguga, sh sadama akvatooriumi süvendamise vajadusega.

Üldplaneering toob välja Narva jõe kallaste kindlustamise vajaduse seoses ajalooliste kindlustuste rekonstrueerimisega ning uute jõe-äärsete suvilapiirkondade ehitamisega. Kaldakindlustuse rajamine/rekonstrueerimine on selline tegevus, millel olenevalt asukohast võib olla suurem või väiksem mõju veekeskonnale. Suurema mõjuga tegevuste puhul on vajalik eelnevalt läbi viia keskkonnamõju

¹¹ Inseneribüroo Urmas Nugin. Narva linnas jõeäärse promenaadi rekonstrueerimise eelprojekti KMH aruanne. Tartu, 2009.

¹² Info radooniohtu hoone projekteerimiseks on näiteks standardis EVS 840:2017 „Juhised radoonikaitsemeetmete kasutamiseks uutes ja olemasolevates hoonetes”.

¹³ <https://envir.ee/veemajanduskavad-2022-2027#meetmeprogrammi-doku>

hindamine. Väiksema mõjuga tegevuste puhul saab keskkonkakaitsetelised nõuded anda ka projekteerimistingimustega.

Kulgu jõgi voolab Narva territooriumi lõunaosas ning suubub Narva veehoidlasse linna edelapiiri lähistel. Kulgu jõe pinnaveeveekogumi ökoloogiline seisund hinnati 2019. a kesiseks, keemiline seisund heaks. Kesise ökoloogilise seisundi põhjustena toodi välja toitainete sisaldust ning metsakuivenduse ja energiatööstuse mõjusid. Perioodi 2022–2027 veemajanduskava meetmeprogrammi kohaselt on Kulgu pinnaveekogumi seisundi parandamiseks ette nähtud administratiivsed tegevused. Narva üldplaneeringuga ei kavandata tegevusi, millel eeldatavasti oleks mõju Kulgu jõe seisundile.

Kudruküla oja (Pruuka oja) on avalikult kasutatav veekogu, mis kuulub riigi poolt korrashoitavate ühiseesvoolude loetellu. Kudruküla oja suubub Narva jõkke. Kudruküla oja pinnaveekogumi ökoloogiline seisund hinnati 2019. a kesiseks, keemiline seisund heaks. Kesise ökoloogilise seisundi põhjustena toodi välja mh koormust sademeveest ning põllumajanduse hajukoormust. Perioodi 2022–2027 veemajanduskava meetmeprogrammi kohaselt on Kudruküla pinnaveekogumi seisundi parandamiseks ette nähtud administratiivsed tegevused, sh reovee kohtkäitluse nõuete korrastamine.

Narva territooriumil paiknevaks avalikult kasutatavaks seisuveekoguks on Narva veehoidla, mis rajati tammi abil Narva jõele 1956. aastal. Nagu Narva jõgi nii on ka Narva veehoidla piiriveekogu ning avalikult kasutatav ainult Eesti territooriumil. Narva veehoidlast võetakse pinnavett Balti elektrijaama tarbeks, samuti ka aiandusühistu Suur Primorskoje veehaardesse. Veehoidlasse juhitakse Balti elektrijaama jahutusvett.

Üldplaneeringu kohaselt kavandatakse Narva veehoidla ääres Kulgu sadama kasutuse tõhustamist ning Kulgu tammi juurde nähakse ette supluskohta rajamine.

Üldplaneeringus on võetud arvesse, et veekogude aktiivsemaks kasutamiseks rajatavate paadisildade ja slippide rajamine peab toimuma selliselt, et oleks välistatud võimalik ebasoodne mõju veekogule, sh vee-elustikule.

Kadastiku ning Väike Kadastiku järved ei ole avalikud ega avalikult kasutatavad veekogud¹⁴. Üldplaneeringu kohaselt ei kavandata järvede juurde supluskohti.

Põhjavee kvaliteet

Põhjavesi on Narva linna territooriumil pinnasekihi iseloomust tingituna erineva kaitstusega – linna põhjaosas on põhjavesi looduslikult väga hästi kaitstud maapinnalt lähtuva reostuse suhtes, lõunaosas keskmiselt kaitstud ja linna keskosa paikneb kaitsmata põhjaveega alal. Narva piirkonnas asub 3 erinevat põhjaveekogumit: Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogum, Ordoviitsiumi-Kambriumi Virumaa põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas ja Kambriumi-Vendi Voronka põhjaveekogum. Nimetatud kogumitest hinnati 2019. a heasse koondseisundisse Ordoviitsiumi-Kambriumi Virumaa põhjaveekogum Ida-Eesti vesikonnas, ülejäänud kahe koondseisund hinnati halvaks.

Keskkonnaregistrisse kantud olmevee puurkaeve oli Narva linnas 2022. a seisuga 32 tk, neist 8 paiknesid Kudrukülas.

Narva linna veevarustuses kasutatakse Kambriumi-Vendi Voronka põhjaveekihi vett. Narva linna põhjaveevaru on piiratud¹⁵ ja seetõttu tuleb suurema veevajadusega uue veetarbija lisandumisel lähtuda eelkõige pinnavee kasutamise võimalustest.

Põhjavee kaitseks on 2021. a Maves OÜ poolt koostatud Narva põhjaveevarude ümberhindamise aruandes esitatud soovitusel maasoojuspuuraukudele. Ettevaatuspõhimõttest lähtudes ei tohiks

---

¹⁴ veeseaduse § 24 lg 2 p 6 kohaselt ei arvata avalikult kasutatavate veekogude nimekirja maavara kaevandamiseks antud määeraldisel või selle teenindusmaal asuvat veekogu või selle osa

¹⁵ Maves OÜ. Narva ja Narva-Jõesuu põhjaveevarude ümberhindamine. Tallinn, 2021.

veevarustuses kasutatavatesse veekihtidesse rajada ei kinniste ega ka avatud maasoojussüsteemide suurkaeve.

Ehituskeeluvööndi vähendamine

Üldplaneering teeb ettepaneku vähendada Narva jõe, Narva veehoidla ja Kudruküla oja ehituskeeluvööndit veekaitsevööndini kohtades, kus ajalooliselt väljakujunenud hoonestus on veekogule lähemal, kui seadusega määratud ehituskeeluvöönd ette näeb.

Kudruküla oja ehituskeeluvööndi vähendamine ei toeta küll kaldakaitse eesmärke, kuid tuleb arvestada, et piirkonda rajati suvilad juba enne ehituskeeluvööndeid reguleerivate õigusaktide jõustumist (st enne EV seaduste kehtima hakkamist). Väljakujunenud asustus ning maakasutus ei oma veekogule ja selle kaldale olulist ebasoodsat mõju, vastavalt üldplaneeringule jääb maa-ala kasutusse suvilate ning aiasaaduste kasvatamiseks ettenähtud maa-alana.

Narva veehoidla puhul soovitakse ehituskeeluvööndit vähendada Lahe tn ääres, kus sarnaselt Kudrukülaga on ajalooliselt rajatud suvilad otse veekogu veepiirile. Narva veehoidla kaldajoon sõltub otseselt paisutamisest. Suvilad on rajatud väljakujunenud paisutustaset arvestades. Hooajaline asustus Narva veehoidla ääres ei oma ebasoodsat mõju tehiseveekogu kaldale.

Narva jõe ehituskeeluvööndi vähendamine Kreenholmi kompleksi aladel võimaldab säilitada ajaloolisi võimsaid ehitisi ja rajatisi. Ilma ehituskeeluvööndit vähendamata oleks raskendatud Kreenholmi manufaktuuri ajaloolise kompleksi renoveerimine juhul, kui see majanduslikult võimalikuks osutub. Olemasolevate rajatiste renoveerimine antud piirkonnas toetab enam kalda kaitse eesmärke, kui nende lagunemine või lammutamine.

Veevarustus ja kanalisatsioon

Narva linna vee-ettevõtteks on Aktsiaselts Narva Vesi, kelle põhiülesandeks on Narva ja Narva-Jõesuu linna joogiveega varustamine ning reovee puhastamine.

Narva linnas on joogiveeallikana kasutusel pinnavesi, põhjavett kasutab vaid Siivertsi linnaosa. Narva linna joogiveeallikaks on pinnavee toorvesi Narva jõest, mida pumbatakse 26 km kaugusel asuvast Mustajõe veehaardest. Narva linna veetöötlusjaama transporditakse pinnavett 1 toorveetoru kaudu. Narva ÜVVK-arengukava¹⁶ pikaajalises plaanis on planeeritud teise toru rajamine toorvee tarnekindluseks.

Narva linna põhjaveevarudeks on keskkonnaministri 22.10.2021 käskkirjaga nr 1-2/21/441 "Narva linna ja Narva-Jõesuu vallasisesel linna põhjaveevaruga alade põhjaveevaru kehtestamine" kinnitatud Kambriumi-Vendi Voronka põhjaveekihi põhjaveevaru 1000 m³/ööpäevas.

Narva linna reovett puhastatakse Narva linna reoveepuhastis. Narva reoveepuhastisse juhitakse ka samuti Narva-Jõesuu linna reovett, mis moodustab marginaalse osa reoveepuhasti koguvooluhulkadest. Reoveepuhastil on kaks puhastusliini: olmereoveeliin ja tööstusreoveeliin.

ÜVVK arengukavas 2016–2027 on planeeritud ühisveevarustus- ja kanalisatsioonivõrgu laiendamine järgmistesse aiandusühistutesse: Jubileinõi, Progress Pluss, Energeetik 1, Pribreznõi, Malõi Primorski, Suur Primorskoje, Astra kanal, Esimene Metsaaed, Metsaonnid, Vesiliilia, Energeetik-3. Perspektiivis on võimalik ka Elektriijaama linnaosas ühisveevarustustoru rajamine Elektriijaama tee 50-st kuni Tehase tn-ni ning ühiskanalisatsioonitorustiku projekteerimine ja rajamine kuni Kadastiku tn-ni, kuid üldplaneeringu kohaselt ülejäänud Kulgu linnaosa maa-alade kasutusele võtmist elamumaa piirkondadena ette ei nähta. Üldplaneeringu kohaselt ei plaanita ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni laiendamist ka Olgina ja Kudruküla piirkonda.

---

¹⁶ Narva linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava (ÜVVK) aastateks 2016–2027

Lahkvoolset sademeveekanaliseerimise on Narvas seni arendatud piirkonniti ja on esinenud probleeme, kus järgmise piirkonna liitmisega juba rajatud eelvooludega on selgunud, et rajatud eelvoolud on aladimensioneeritud. Lahkvoolse sademeveekanaliseerimise edasiseks arendamiseks on vajalik koostada tervet linna hõlmav hüdrauliline mudel.

Mõju hindamine

KSH hinnangul on oluline jätkata tegevustega, mille eesmärgiks on veekasutusest lähtuva keskkonnamõju vähendamine, nagu nt lahkvoolse sademeveekanaliseerimise arendamine ning ühisveevärgi teenust kasutavate majapidamiste arvu suurendamine. Suunatud kahanemine toetab ressurside säästlikumat kasutamist selle läbi, et optimeeritakse hooldatava vee- ja kanalisatsioonitorustiku pikkust. Seeläbi on lihtsam tagada kvaliteetse joogivee kättesaadavust, kulub vähem elektrienergiat survesüsteemide toitega varustamiseks ning hooldustööde tegemine on väiksema aja- ja rahakuluga.

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. Lahendus ei võimalda aastaringset elamist suvilapiirkondades lähtuvalt muuhulgas veeressursi puudulikkusest lahendusest v.a Kulgu sissevoolukanaliäärne ala ning linna olemasoleva vee ja kanalisatsioonivõrgustiku lähialades asuvad alad.
2. Suvilapiirkondades määratakse üldised tingimused veevarustusele ja reovee käitlemisele.
3. Jätkatakse lahkvoolse kanalisatsiooni väljaehitamist, et vähendada survet reoveepuhastile ning lekkeid Narva jõkke. Lisatakse tingimused ka sademevee looduspõhiste lahenduste kasutuselevõtuks, mh arvestatakse vajadusega sademevee lahenduste kujundamisel võtta arvesse ka põhjavee kaitstust.
4. Tootmisalad suunatakse sademeveest omal krundil imutama.

Narva linna reoveepuhasti projekteeritud tootmisvõimsus katab ära Narva linna vajadused ka ühiskanalisatsioonivõrgu laienemisel Narva linna aiandusühistute Veekulgu, Jubileinõi, Energeetik 1, Progress Pluss maa-aladele. Küll aga vajab rekonstrueerimist reoveepuhasti mudatöötuse osa. Üldplaneeringu lahenduse kohaselt paikneb reoveepuhasti küll äri ja tootmise juhtotstarbega maa-alal, kuid reoveepuhasti kõrvale on kavandatud puhke- ja virgestuse maa-ala. Arvestades mudatöötuse laiendamise vajadust ning seda, et mudakäitluse puhul ei saa välistada ebameeldiva lõhna teket, ei ole reoveepuhasti lähedusse puhkeala kavandamine KSH hinnangul otstarbekas.

Lahkvoolse sademeveekanaliseerimise arendamiseks vee-ettevõtte poolt on vajalik hüdraulilise mudeli koostamine, mis annaks parima tehnilise lahendi kogu linnale peamiste eelvoolude projekteerimiseks ja rajamiseks. Lahkvoolse sademeveekanaliseerimise arendamisel ning planeerimisel tuleb samuti muu hulgas arvestada üleujutustega ja võimalusel eelistada reostust leevendavaid lahendusi, nagu imbkaevud, vett läbilaskvad katendid, taimkattega ribad, viibekraavid, imbakraavid, imbväljakud, puhveralad, viibetiigid ja vihmaaiad, mis sobivad konkreetsetesse oludesse ja mis tagavad nende funktsioneerimise, arvestades kliimatingimusi. Sademevee puhastamiseks saab kasutada nii konventsionaalseid meetmeid (näiteks liiva-õlipüüdurid), kui ka alternatiivseid lahendusi (näiteks puhastusmärgalad) või nende omavahelisi kombinatsioone.

Ühiskanalisatsioonita suvila maa-aladel tuleb tagada nõuetekohane reoveekäitlus – paigaldada kogumismahutid ning reoveed transportida purgimissõlme.

Üldplaneeringu lahendusel on pinnase ning pinna- ja põhjavee kvaliteedile soodne mõju, kuna soositakse lahkvoolse sademeveekanaliseerimise rajamist ning ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise võimalikkuse arendamist. KSH annab soovitusel loobuda reoveepuhasti ümbruses puhke- ja virgestuse maa-ala kavandamisest vaid näha sinna ette looduslik haljasmaa-ala.

2.4 Mõju müra tekkele

Narva linna müraolukorda hinnati täpsemalt üldplaneeringu koostamise raames läbi viidud ülelinnalise mürauuringu käigus. Mürauuring hõlmas nii müra mõõtmiste teostamist (tööstusalade ümbruses) kui ka müra leviku modelleerimist ning mürakaartide koostamist (liiklusmüra osas).

Välisõhus leviva müra normtasemed on kehtestatud keskkonnaministri 16. detsembri 2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“. Määruse nõudeid tuleb täita linnade ja asulate planeerimisel ja ehitusprojektide koostamisel, samuti müratundlikel aladel olemasoleva müraolukorra hindamisel. Määrust ei kohaldata alal, kuhu avalikkusel puudub juurdepääs ja kus ei ole püsivat asustust, ning töökeskkonnas, kus kehtivad töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad nõuded.

Siseriiklike normatiividega võrdlemiseks hinnatakse mürataset 2 m kõrgusel maapinnast. Otseseks normtasemetega võrdluseks kasutatakse müra hinnatud taset ehk etteantud ajavahemikus määratud müra A-korrigeeritud tase, millele on tehtud parandusi, arvestades müra tonaalsust, impulssheli või muid asjakohaseid tegureid.

Eesti seadusandluses kasutatakse müra kriteeriumitena peamiselt kaht näitajat: päevane (7.00–23.00) ja öine (23.00–7.00) müra hinnatud tase:

- müra hinnatud tase päeval – L_d (7.00–23.00), sh lisatakse õhtusel ajavahemikul (19.00–23.00) tekitatud mürale parandus +5 dB,
- müra hinnatud tase öösel – L_n (23.00–7.00).

Atmosfääriõhu kaitse seaduse kohaselt määratakse alade kategooriad (läheldes alade müratundlikkusest) vastavalt üldplaneeringu maakasutuse juhtotstarbele järgmiselt (normtasemed on kehtestatud ainult kategooriatele I–IV ehk müratundlikele aladele):

- I kategooria – virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad,
- II kategooria – haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaaltoetuste ning elamu maa-alad, rohealad,
- III kategooria – keskuse maa-alad,
- IV kategooria – ühiskondlike hoonete maa-alad,
- V kategooria – tootmise maa-alad,
- VI kategooria – liikluse maa-alad.

Puhtakujulistest elumupiirkondades (ehk alad, kus ei paikne muu kõrvalfunktsiooniga (äri, teenindus, tootmine) alasid) asuvate elamumaade ja eluhoonete puhul on üldjuhul asjakohane II kategooria alade nõuete rakendamine.

Asulate keskustes tuleb reeglina müra normväärtuste rakendamisel lähtuda III kategooria (keskuse ala, kus paiknevad nii elamud ja ühiskasutusega hooned, kui ka kaubandus-, teenindus- ja tootmisettevõtted) nõuetest. Sealjuures võib linnasiseselt müra normtaseme kategooria määramisel olla asjakohane keskuseala (III kategooria) käsitlemine laiemalt kui ainult üldplaneeringu maakasutuse juhtfunktsiooniga määratud (ning kitsamalt piiritletud) keskuseala.

Lisaks eespool kirjeldatud müratundlike alade erinevatele kategooriatele kasutatakse planeeringutes ja projekteerimisel järgmisi müra normtasemete liigitusi, mis kehtivad kõigi müratundlike alade kategooriate (I–IV) kohta:

- müra piirväärtus – suurim lubatud mürataset, mille ületamine põhjustab olulist keskkonnanahäiringut ja mille ületamisel tuleb rakendada müra vähendamise abinõusid,
- müra sihtväärtus – suurim lubatud mürataset uute planeeringutega aladel. Planeeringust huvitatud isik tabab, et müra sihtväärtust ei ületata.

Olemasolevas olukorras müra normatiivsuse hindamisel, samuti uute üksikhoonete projekteerimisel olemasolevatel hoonestatud aladel, tuleb lähtuda piirväärtuse nõuetest. Müra sihtväärtuse nõude täitmine tuleb võtta eesmärgiks väljaspool tiheasustusala või kompaktse hoonestusega piirkonda seni hoonestamata aladel uute müratundlike elamu- või puhkealade planeerimisel.

Tiheasustusalal on teede- ja tänavate äärsete hoonete teepoolsel fassaadil seega üldjuhul asjakohane lähtuda müra piirväärtusest ning nii olemasolevate kui planeeritavate hoonete puhul rakendada ka ehituslikke meetmeid (müratundlike ruumide asukohavalik, akende heliisolatsioonivõime parandamine, fassaadikonstruktsioonide heliisolatsioonivõime tõstmine), mis tagavad head tingimused hoonete siseruumides.

Eraldi normatiivid on kehtestatud liiklus- ja tööstusmürale, müraolukorra normidele vastavuse hindamisel liiklus- ja tööstusmüra ei summeerita. Tööstusmüra eespool nimetatud määruse tähenduses on müra, mida põhjustavad paiged müraallikad. Liiklusmüra on müra, mida põhjustavad regulaarne auto-, raudtee- ja lennuliiklus ning veesõidukite liiklus. Tööstusmüra normid on üldjuhul rangemad kui vastavad liiklusmüra normväärtused, kuna tehnoseadmete müra spektraalseid omadusi (näiteks võimalik tonaalne ja/või ebaühtlase tekkega müra) peetakse mõnevõrra häirivamaks kui tavapärasest sõiduvahendite müraspektrit.

Järgnevates tabelites on toodud liiklus- ja tööstusmüra normtasemed erineva kategooria müratundlike alade lõikes päeval ja öösel. Kuigi vastavalt atmosfääriõhu kaitse seadusele on olemas ka mürakategooriad V ja VI, siis keskkonnamüra nõudeid neile esitatud ei ole.

Tabel 4. Liiklusmüra normtasemed (müra hinnatud tase päeval/öösel, dB)

	Ala kategooria üldplaneeringu alusel		
	I virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad	II haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande-asutuste ning elamu maa-alad, rohealad	III keskuse maa-alad IV ühiskondlike hoonete maa-alad
Müra sihtväärtus	50/40	55/50	60/50
Müra piirväärtus	55/50	60/55 65 ¹ /60 ¹	65/55 70 ¹ /60 ¹

¹lubatud müratundlike hoonete teepoolsel küljel

Tabel 5. Tööstusmüra normtasemed (müra hinnatud tase päeval /öösel, dB)

	Ala kategooria üldplaneeringu alusel		
	I virgestusrajatiste maa-alad ehk vaiksed alad	II haridusasutuste, tervishoiu- ja sotsiaalhoolekande- asutuste ning elamu maa- alad, rohealad	III keskuse maa-alad IV ühiskondlike hoonete maa-alad
Müra sihtväärtus	45/35	50/40	55/45
Müra piirväärtus	55/40	60/45	65/50

Välisõhus leviva müra temaatikat (sh keskkonnamüra) käsitlevatest õigusaktidest võib olulisematena (lisaks eespool mainitutele) veel välja tuua:

- Keskkonnaministri 04.03.2011 määrus nr 16 „Välisõhus leviva müra piiramise eesmärgil planeeringu koostamisele esitatavad nõuded“, mis täpsustab eeldatavalt mürahäiringut põhjustada võivate objektide kavandamisel varajases planeerimisetapis müraaspektiga arvestamise nõuet;
- Liiklusest põhjustatud müra normtasemed elamute ja ühiskasutusega hoonete vaikust nõudvates ruumides on kehtestatud sotsiaalministri 04.03.2002 määrusega nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“.

Mõju hinnang

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. Lahendus soosib autostumise vähendamist kompaktsema samas mitmekesisema linnaruumi tekke suunamise ja kergliiklutaristu ning avaliku ruumi kvaliteedi tõstmise kaudu.
2. Lahendus soodustab autode kiiruse vähendamist liikluse rahustamise võtetega.
3. Lahendus säilitab tööstusalasid ja elamualasid eraldava üldise funktsionaalse tzoneeringu – tööstusalad jäävad valdavalt linna lõunaossa, Kadastiku linnaossa. Linna tihendatavas piirkonnas ei võimaldata olulise keskkonnamõjuga tegevust. Häiringute minimeerimiseks seatakse täiendavad tingimused nt puhversoonid elamutest.
4. Lahendus ei kavanda ulatuslikku teedevõrgu edasiarendamist ja liiklustiheduse kasvu. Raskeliiklus suunatakse valdavalt linna suurematest elamualadest mööda.

Eraldi uuringuna läbi viidud Narva linna mürauuringu põhijäreldused olid järgmised:

- Tööstusmüra ei ole Narva linna territooriumil suureks probleemiks, kuid leidub üksikuid piirkondi, kus müratase (eelkõige öisel ajal) on piirväärtuse lähedane. Seega tuleb vajadusel (eelkõige elanike kaebuste ilmnemisel ning muutunud olukorra puhul uute kontrollmõõtmiste teostamise järgselt) analüüsida täiendavate müra vähendamise meetmete rakendamise vajadust ja võimalusi (nt tööprotsessi ümberkorraldamine, mürasummutusmeetmete rakendamine);
- Liiklusmüra puhul võib suurema liikluskoormusega teede ääres samuti kohati esineda piirväärtusele väga lähedane (kohati ka piirväärtusega samaväärne) müratase, kuid ulatuslike müratõkkemeetmete rakendamine ei ole linnakeskkonnas ilmselt põhjendatud ja vajalik;
- Raudteemüra vähendavate meetmete rakendamise vajadus kerkib päevakorda eelkõige juhul, kui kaubavedude (sh öised veod) maht märkimisväärselt kasvab, kuid hetkel (2022. a seisuga) on kaubavedude maht pigem langustrendis.

Üldplaneeringu realiseerimisega kaasnevate mõjude osas võib välja tuua järgmist:

- Üldplaneeringuga täiendavat konfliktset maakasutust ei planeerita (müratundlikke alasid ei kavandata nt tööstusalade ja raudtee läheduses) ning mürast mõjutatud alade ning elanike hulk seega üldplaneeringust tingituna otseselt ei suurene;
- Autoliikluse osas ei pruugi Narva linnas kahaneva linna arengutsenaariumi tingimustes liikluskoormuste kasvu (ning vastavalt mürataseme suurenemist) ilmnedada ning välistatud ei ole ka mõningane liikluskoormuste vähenemine teatud tänavatel;

- Samas võib linnakeskkonna tihendamine kesklinna piirkonnas omakorda kesklinna liikluskoormusi mõnevõrra suurendada (juhuilme ei suudeta tagada efektiivset ühistransporditingimuste kergliiklusteede võrgustikku, mis asendaks autoliiklust);
- Üldjoontes võib siiski eeldada, et muutused liikluskoormustes ei too tõenäoliselt kaasa kiireid muutusi müraolukorras, kuna nt liikluskoormuste kahekordistumine toob kaasa päeva keskmise müra taseme suurenemise ainult ca 3 dB võrra ning väiksemad liikluskoormuste muutused (nt kasv või langus suurusjärgus 10–20%) ei oma märkimisväärset mõju müraolukorrale;
- Lisaks aitab transpordimõjusid (nii müra kui ka õhusaaste näol) vähendada hübriid- ja elektriautode üha laialdasem kasutuselevõtt, kuigi võib välja tuua, et nt elektriautode osakaalu suurenemine 10–20%-ni ei too kaasa märkimisväärset müra taseme vähenemist linnatänavatel;
- Transpordisektoriga (ehk peamise müra hääringu põhjustaja) seotud müra mõjutatud elanike arvu märkimisväärsed muutused (mõjutatud elanike arvu vähenemise suunas) saavad aset leida eelkõige pikema aja jooksul, lähtudes strateegilistest otsustest (nt autokasutuse vähendamise soosimine), tehnoloogia arengust (nt vaiksemad tehnoloogiad) ning inimeste igapäevaste harjumuste muutustest;
- Raudteemüra mõjutatud piirkondi on Narva linnas vähem (võrreldes autoliiklusega), kuid raudteekoridori vahetus läheduses võib kohati olla siiski tegemist märgatava hääringuallikaga. Raudtee kaubavedudega seonduvalt ei saa tulevikuprognose kuigi täpselt välja tuua, kuna raudteevõrgu kasutamise aktiivsust mõjutavad lisaks siseriiklikele arengutele ka suhted naaberriikidega ning majanduskeskkond;
- Perspektiivis on Narva linnas kavatsuse teise raudtee peatee rajamine, kuid hetkel puuduvad andmed, mil määral võib raudtee teise peatee rajamine suurendada liikluskoormust ning raudtee äärsete alade müra taset. Eeldada võib, et pigem võib prognoosida reisirongide liikluskoormuse suurenemist, mis ei too kaasa märkimisväärset müra taseme tõusu (reisirongid on vähem olulised müraallikad). Mürarohke kaubarongide osas ei ole suurt liikluskoormuste kasvu ette näha, pigem on majanduspoliitiliste otsuste tagajärjel kaubarongide liikluskoormus nt 2022. aastal juba vähenenud võrreldes varasemate (nt 2020–2021) aastatega ning hetkeolukorras ei ole kaubarongide varasemas mahus taastumist (või vedude suurenemist) ette näha. Vastavalt võib ka eeldada, et tegelik müraolukord (2022. aasta teisel poolel ja ka lähitulevikus) on raudtee ümbruses tõenäoliselt parem (väiksemate müra tasemetega) kui mürauringus (mürakaartidel) näidatud;
- Narvast 5 km kaugusel asuva Soldina külas Narva-Jõesuu linna territooriumil paikneva Narva lennuvälja lennurada soovitakse tulevikus pikendada 1000 meetrini ning ehitada ümber kõvakattega lennuväljaks, mis teenindaks väikelennukeid (peamiselt tšarterlende). Hetkel ei ole teada võimalik lennujaama perspektiivne liikluskoormus (samuti lennukite tüüp), kuid eeldada võib, et tõenäoliselt ei kujune liikluskoormus selliseks (samuti kasutatakse eeldatavasti pigem väiksemaid lennukite tüüpe), mis tooks kaasa müra normtasemetega ületamise Narva linna territooriumil. Lennujaama lähiümbruses (sh maandumiskoridorides) planeeringute koostamisel tuleb siiski arvestada lennujaama läheduse ja võimalike mõjude ning müra hääringutega.
- Tööstusmüra ei ole Narva linnas tervikuna suureks probleemiks. Üksikutes piirkondades võib esineda piirväärtuse lähedane tööstusmüra tase, kuid mõjutatud elanikke on siiski suhteliselt vähe võrreldes transpordisektoriga. Tööstusmüra puhul tuleb lähtuda eelkõige sellest, et uute tööstusettevõtete rajamisel või tööstustegevuse laiendamisel ei põhjustataks ülenormatiivset müra taset naaberladel. Samuti tuleb vältida uute müra taset alade rajamist kõrge müra tasemega tööstusalade lähedusse (või rakendada asjakohaseid mürakaitsemeetmeid), eriti tähelepanelik tuleb olla ööpäevaringselt töötavate ettevõtete puhul.
- Üldplaneeringuga nähakse ette võimalus võtta kasutusele Narva linna territooriumil asuv Narva liivamaardla (linna põhjaosas) ja Kadastiku IV lubjakivikarjäär (linna lääneosas Kadastiku tööstuspiirkonnas Väike-Kadastiku järve asukohas). Arvestades perspektiivsete karjääride vahemaid lähimate tundlike aladega (enam kui 500 m eluhoonetest, Kadastiku IV määeeraldise puhul ka enam kui 1000 m) võib eeldada, et karjääride avamine (tavapärase karjääri töö korral päevasel tööajal) ei too tõenäoliselt kaasa müra normtasemetega ületamist ega olulisi müra hääringuid lähimates müra tundlikes piirkondades (tootmis- ja äripiirkondi ei loeta müra tundlikeks aladeks). Perspektiivsete karjääri läheduses tuleb aga arvestada müra hääringute võimaliku esinemisega ning võimalusel uusi müra tundlike alasid karjääride lähiümbrusesse

mitte planeerida. Narva üldplaneeringuga ei kavandata karjäärde lähedusse uusi müratundlikke alasid.

2.5 Mõju õhukvaliteedile

Narvas paikneb üks Eesti kuuest riiklikust linnaõhu kvaliteedi seirejaamast. Narva õhuseirejaamas Kreenholmi tänaval kogutakse alates 2008. aastast pidev mõõtmistega andmeid vääveldioksiidi (SO₂), lämmastikoksiidide (NO ja NO₂), osooni (O₃), süsinikoksiidi (CO), peenete osakeste (PM₁₀) ja eriti peenete osakeste (PM_{2,5}) ning alates 2014. aastast ka vesiniksulfiidi (H₂S) kohta¹⁷. Enim probleeme on aastate jooksul olnud peenete osakeste sisaldusega välisõhus. Kuid nt 2021 keskmine peente osakeste sisaldus jäi ülemisest¹⁸ ja alumisest¹⁹ hindamispiirist madalamaks²⁰. Peened osakesed satuvad välisõhku inimtegevuse tagajärjel, nagu nt transport ja küttekolded, aga võivad pärineda ka looduslikest allikatest, nt taimede tolmlimine, pinnakatte erosioon ning tulekahjud.

Narva õhukvaliteeti mõjutavad ka Ida-Virumaa linnaõhu spetsiifilised ja antud piirkonnale iseloomulikud saasteained, nagu nt vesiniksulfiid, mis pärinevad põlevkiviõli tootmisest. Vesiniksulfiidi probleemi võimendab ka selle ühendi ebameeldiv lõhn ja madal lõhnalävi. Siiski on tänu rangematele keskkonnanõuetele tendents välisõhu kvaliteedi paranemisele ja seeläbi ka kaudne mõju Narva õhukvaliteedile.

Transpordi põhjustatud õhusaaste on peamiselt seotud liikluskoormusega, liikluse iseloomu ning mootorsõidukite tehnilise seisukorraga. Võib arvestada, et saastetasemete seisukohalt on olulised suurema liikluskoormusega tänavad.

Narva linna suurim heiteallikas atmosfääriõhu kaitse seaduse § 19 mõistes on Enefit Power AS-ile kuuluv Balti Elektri jaam. Suurema keskkonnamõjuga ettevõtetest, kelle tegevust reguleeritakse keskkonnanõuetega, paikneb Narvas veel metallitoodete tehas HANZA Mechanics Narva AS, mille käitis jääb Kadastiku linnaosa tootmispiirkonda.

Mõju hindamine

KSH hinnangul aitab tööstuse võimalikke ebasoodsaid mõjusid vältida nõue, et uute tootmishoonete projekteerimisel tuleb koostada keskkonnanõuetega hinnang ning analüüsida müra ja lõhnaõhu häiringute kaasnemist ning liikluskoormuse mõjusid.

Olemasolevate tööstuste tegutsemist reguleeritakse riiklikult keskkonnanõuetega ja nende tegevusele üldplaneeringuga täiendavaid tingimusi välisõhu kvaliteedi aspektist seada pole vaja.

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnanõuetega:

1. Lahendus soosib autostumise vähendamist kompaktsema linnaruumi tekke suunamise ja kergliiklutaristu ning avaliku ruumi kvaliteedi tõstmise kaudu.
2. Võimalikke heiteid põhjustavat tootmist on võimalik rajada linna tihendatavast piirkonnast väljapoole. Kõigile uutele tootmishoonetele on vaja koostada keskkonnanõuetega hinnang.

Üldplaneeringuga kavandatud linnalise liikuvuse arendamisel jalakäija-, ratturi- ja ühistranspordisõbralikuks on soodne mõju Narva linna õhukvaliteedile, kuna vähenevad siseõlemismootoritest põhjustatud tahkete osakeste heitkogused.

¹⁷ Keskkonnaagentuur. Narva linna keskkonnaseisund

<https://kaur.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=716b3dfe93f64c7c8e8bfc6294e80e7f#>

¹⁸ 18 korral kalendriaastas 60% õhukvaliteedi piirväärtuse (140 µg/m³) ületamine

¹⁹ 18 korral kalendriaastas 50% õhukvaliteedi 24 tunni piirväärtuse (100 µg/m³) ületamine

²⁰ Keskkonnaagentuur. Välisõhu kvaliteedi seire 2021. Tallinn, 2022.

Kokkuvõttes omab üldplaneeringu lahendus soodsat mõju Narva välisõhu kvaliteedile.

2.6 Kliimamuutustega seotud mõju

Euroopa Rohelepe (European Green Deal)²¹ seab eesmärgiks kliimaneutraalsuse aastaks 2050. Selle saavutamiseks on kõik Euroopa Liidu liikmesriigid lubanud vähendada kasvuhoonegaaside emissioone vähemalt 55% aastaks 2030, võrreldes 1990 tasemega. Lähtuvalt Euroopa tasemel tehtud lubadustest on Eesti seadnud paika eesmärgid heitkoguste ja kliimamõjude vähendamiseks Eesti Kliimapoliitika põhialustega²².

Üldplaneeringus on asjakohane arvestada ka, kuidas toimub kliimamuutustest põhjustatud mõjudega kohanemine. Eestis on kliimamuutuste osas haavatavamad piirkonnad tiheasustatud rannikualad ning siseveekogude äärsed piirkonnad, kus peamised probleemid on rannikumere või siseveekogude suurenenud voluhulgast tulenev veetaseme tõus ja ekstreemsed sademed, mis toovad kaasa sagedasemaid ja suuremaid üleujutusi²³. Narva linn ei paikne üleujutusohuga piirkonnas. Kuid erakordsed ilmastikunähtused, nagu tormid ja kuumalained, mõjutavad linna toimimist kliimamuutuste tõttu üha sagedamini, valmis tuleb olla ka kuumalainete sageduse ja ekstreemumite suurenemiseks.

Mõju hindamine

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. Seatud on tingimused kvaliteetse elukeskkonna olulise osa – avaliku ruumi (sh tänavaruumi) ja haljastuse – edasiseks läbimõeldud arendamiseks mh arvestades kliimamuutustega kohanemise vajadust (kuumasaarte tekke vähendamine haljastatud osa tagamise abil, haljaskatuste ja vertikaalhaljastuse rajamine, samuti looduspõhised sademevee ärajuhtimis- ning viibelahendused jm)
2. Kortere lamute jahutamiseks kuumalainete ajal rajada ka vertikaalhaljastust ronitaimedega
3. Lahendus arvestab vajadusega vähendada sundliikumisi (tihendatava piirkonna määramine, uusehitiste asukohana eelistatud keskusalad), tihendatavas piirkonnas segakasutus
4. Lahendus soodustab jätkusuutlikke liikumisviise (kergliiklus ja ühistransport, pikemas perspektiivis tramm, jõe tramm)
5. Lahendus kavandab vabaõhu puhkealade täiendavad arengut (promenaadi pikendamine, täiendavad pargid ja lähipuhkealad)
6. Lahendus soodustab hoonete ümberehitamist uusehitiste rajamise asemel
7. Lahendus soodustab lokaalsete taastuvenergeetika lahenduste kasutuselevõtmist.

KSH hinnangul on Narva üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel arvestatud kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgiga niivõrd, kui see on antud arengudokumendiga saavutatav. Peamised kavandatavad tegevused on seotud transpordi arengu suunamisega ning ka haljastuse planeerimisega. Samuti soositakse hoonete juures taastuvenergia lahenduste kasutamist.

Kokkuvõttes on üldplaneeringu lahendusel soodne mõju kliimaneutraalsuse saavutamise vaatenurgast.

Samuti arvestab üldplaneeringu lahendus kliimamuutustega kohanemisega niivõrd, kui see on Narva kontekstis asjakohane ning tehniliselt võimalik.

²¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

²² <https://envir.ee/kliimapoliitika-pohialused-aastani-2050>

²³ Keskkonnaministeerium. Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030. Tallinn, 2017.

2.7 Mõju kultuuripärandile ja maastikele

KSH aruandes hinnati üldplaneeringu lahenduse mõju olemasolevale kultuuripärandile ja Ida-Viru maakonnaplaneeringuga määratud Narva väärtuslikule maastikule. Analüüsi miljööväärtuslike alade määramisega kaasnevaid mõjusid.

Planeeringu lahenduse eelnõus on arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate keskkonnakaalutlustega:

1. Planeering toetab sobivate tingimustega kultuuriväärtuslike objektide hea seisundi säilimist või parendamist.
2. Planeering soodustab linnaruumilist mitmekesisust ning ajalooliste väärtuste säilimist väärtustades enne 1945. aastat ehitatud hooneid ja rajatisi. Planeering määrab neile sobivad arendamise tingimused (sh keelates täieliku lammutamise) ning teeb ettepaneku võtta kohaliku kaitse alla mitmed ajaloolised või linnaruumis väärtustatud hooned.
3. Planeering soodustab linnaruumilist mitmekesisust ning ajalooliste väärtuste säilimist ka miljööväärtuslike alade määramisega.
4. Planeering arvestab osaliselt üksikute veel säilinud pärandkultuuriobjektidega, nt on määratud Joala mõisa viljakuivati maa-alale puhke-virgestuse maa-ala ja ka lähipuhkeala, mis võimaldaks ka olemasolevat viljakuivati asukohta eksponeerida. Pärandkultuuriobjektidest on Pähklimeel säilinud ka 1700. saj pärit Põhjasõjaaegne vene vägede muldkindlustuste liin. KSH soovib Äkkeküla ning roheringide arendamisel kaaluda selle ajaloolise asukoha eksponeerimist, nt oleks võimalik muldkindlustuste asukoht tuua esile viitade ja infotahvlitega ning tagada selle eksponeerimine maastikul.
5. Planeering aitab KSH hinnangul tagada Narva väärtusliku maastiku väärtuste säilimist ja eksponeerimist. Planeering täpsustab maakonnaplaneeringu järgseid Narva väärtusliku maastiku tingimusi. KSH hinnangul on antud täpsustus asjakohane, kuna maakonnaplaneeringu väärtuslike maastike tingimused arvestasid pigem maalise mitte linnalise keskkonnaga. KSH hinnangul toetab üldplaneeringu lahendus ka muude tingimustega Narva väärtusliku maastiku säilimist ning maakonnaplaneeringu järgsed tingimused ei ole väärtuste säilimiseks antud ulatuses vajalikud.
6. Planeering aitab esile tuua erinevaid kultuurilisi ja ajaloolisi maastiku väärtusi määrates olulised vaatekoridorid ja nende kasutamise tingimused.

KSH hinnangul aitavad seatavad tingimused säilitada Narva linna kultuurilisi, ajaloolisi, esteetilisi ja puhkeväärtusi ning planeeringu lahenduse mõju kultuuripärandile ja maastikele on seega soodne.

2.8 Jäätmete ke

Jäätmevaldkonnas jääb peamiseks linna arengut suunavaks dokumendiks jäätmekava, üldplaneering ei kavanda valdkonnas olulisi muudatusi.

Omavalitsuse ülesanne on tagada, et elanikud, suvilaomanikud ja väike-ettevõtted oleksid liidetud korraldatud jäätmeveoga. Info kehtivatest jäätmealastest võimalustest peab olema kergesti kättesaadav ning lihtsalt leitav.

Linna territooriumil tuleks soodustada jäätmete liigiti kogumise ning ära andmise võimaluste loomist ja rajada juurde avalikke jäätmekogumiskohti. Selliste kogumiskohtade puhul on oluline, et need oleks hooldatud ja kogumiskonteinereid tühjendatakse regulaarsusega, mis tagab heakorra.

Jäätmetekke vähendamise võimalused seisnevad eelkõige elanike teadlikkuse tõstmises, näiteks vastavasisuliste programmide läbiviimine lasteaedades ja koolides, avalikel üritustel jäätmete liigiti kogumise soodustamine jne.

Jääkreostusobjektid

Narva linna piires on kokku neli jääkreostuse objekti, millest kõige suuremat ohtu Narva jõele põhjustab Narva raudteesõlm ja vedurite eksploatatsiooni jaoskond²⁴. Nimetatud jääkreostusobjektid likvideeriti 2015. maapealsed mahutid, kuid maa-alustest rajatistest on alles kütusega saastunud torustik ja jääkidega puhastusseade. Objekti reostuse keskkonnaohhtlikkus ja ulatus vajavad väljaselgitamist. Jääkreostuskollete likvideerimist finantseeritakse maaomanike, ettevõtete ja kohalike omavalitsuste vahenditest²⁵. Kaasfinantseerimist on võimalik taotleda Sihtasutusest Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) ja Ühtekuuluvusfondist.

Mõju hindamine

KSH-ga analüüsiti planeeringulahenduse elluviimise mõju jäätmetekkele ja hinnati mõju ringmajanduse soodustamisele.

Planeeringu lahenduse eelnõus on juba arvestatud järgmiste KSH-st tulenevate jäätmetekke vähendamise kaalutlustega:

1. Lahendus soosib hoonete ümberehitamist uute hoonete ehitamisele
2. Lahendus soosib linnas jäätmete liigiti kogumise süsteemi arendamist ning jäätmete taaskasutamist ning ringlussevõttu.

Jäätmevaldkonna arendamisel ja elluviimisel tuleb järgida üldplaneeringus esitatud soovitusi, et tagada jäätmetekke vähendamine.

---

²⁴ <https://register.keskkonnaportaal.ee/register/residual-pollution/9177345>

²⁵ <https://envir.ee/keskkonnakasutus/vesi/jaakreostus>

KOKKUVÕTE

Käesolev keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu on koostatud Narva linna üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjude käsitlemiseks, eelnõus antakse ülevaade keskkonnaaspektidega arvestamisest üldplaneeringu lahenduse eelnõu etapis.

Üldplaneeringu eesmärk on Narva linna ruumilise arengu põhimõtete kujundamine ja selle alusel maa- ja veealadele üldiste kasutamise- ja ehitustingimuste määramine.

Mõjude hindamine toimus planeeringulahenduse väljatöötamisega paralleelselt. Hinnanguid andnud ekspertide sisendiga on arvestatud maakasutuse arengusuundade määramisel ja tingimuste seadmisel. Keskkonnakaalutlustega on jooksvalt arvestatud ja olulisi vastuolusid säästva arengu põhimõtetega üldplaneeringu lahendusel ei ole.

Planeeringu elluviimisel on Narva linna arengule oluline soodne (positiivne) mõju. Linna kahanemise suunamine selliselt, et esile oleks tõstetud Narva kultuurilised, ajaloolised, esteetilised ja puhkeväärtused, tekitab sünergiat, mis pikaajaliselt parandab linna arenguvõimalusi. Planeeringu rakendamisega kaasnevaid soodsaid mõjusid inimese tervisele ja sotsiaalsetele vajadustele käsitleti täpsemalt käesoleva aruande ptk-s 3.1. Lähtudes Narva linna võimalustest ja vajadusest täpsustati üldplaneeringuga maakonnaplaneeringus määratud roheline võrgustiku ulatust ja selle kasutustingimusi.

Vajalikud on planeeringu jätkutegevused eelkõige ühisveevärgi, sademevee käitluse, kergliikluse ning ühistranspordi arendamisel ning radooniga seotud ohtude leevendamisel. Vastavad tingimused toodi välja käesoleva KSH aruande teemapeatükkides.

Planeeringuga kaasnevate soodsate mõjude avaldumiseks tuleb tagada, et ÜP lahendust linna edasise arengu elluviimisel reaalselt ka järgitakse.